

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “โครงการศึกษาถึงศักยภาพของผู้ต้องขังที่เป็นประโยชน์ต่อกรมราชทัณฑ์” เป็นการศึกษาในเชิงประมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงศักยภาพของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ศึกษาถึงแนวทางที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้ต้องขัง และเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน หัวหน้าฝ่ายต่างๆ จำนวน 47 ชุด (2) กลุ่มผู้ต้องขัง จำนวน 84 ชุด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานต่างๆ

จำนวน

32

แห่ง

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. กลุ่มเจ้าหน้าที่

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี สมรสแล้ว ปฏิบัติงานในกรมราชทัณฑ์มาแล้ว 20 ปี ขึ้นไป ส่วนระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายที่รับผิดชอบอยู่ (ในปัจจุบัน)ต่ำกว่า 1 ปี ดำรงตำแหน่งในระดับ 4-6

1.2 ข้อมูลความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขังเกี่ยวกับความจำเป็นที่

จะต้องพัฒนาความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 83 เห็นว่า มีความจำเป็น จำนวนเจ้าหน้าที่สำหรับการพัฒนา/ฝึกอบรมความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 83 เห็นว่า ไม่เพียงพอ การได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 78.7 เห็นว่า ได้จากข้อมูลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การนำความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ต้องขังอื่น ร้อยละ 81 เห็นว่า ให้เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝึกสอนผู้ต้องขังด้วยกัน สำหรับการนำความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเรือนจำนั้น ร้อยละ 43.9 เห็นว่า ให้ช่วยเหลือกิจการต่างๆ ของเรือนจำ การจัดหาวิทยากร/บุคคลภายนอกมาให้การฝึกฝนหรืออบรมเพิ่มเติมให้แก่ผู้ต้องขังที่มีความสามารถ(พิเศษ) ร้อยละ 80.9 เห็นว่า มีการจัดหาวิทยากร การสนับสนุนในการพัฒนาความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 78.7 เห็นว่า จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้แก่ผู้ต้องขัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.6 เห็นว่า สามารถสร้างรายได้พิเศษให้แก่เรือนจำด้านการแสดงผลงานผู้ต้องขังหรือการประชาสัมพันธ์ ผลงานของผู้ต้องขังให้บุคคลภายนอกทราบ ร้อยละ 85.1 เห็นว่า มีการดำเนินการเกี่ยวกับการติดต่อหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง ร้อยละ 30.4 คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 35.1 เห็นว่า ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

2. กลุ่มผู้ต้องขัง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษา

ระดับประถมศึกษา มีความผิดคดี พ.ร.บ.ยาเสพติด / สารระเหย ก่อนต้องโทษประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป กำหนดโทษ 1-10 ปี จำมาแล้ว 1-10 ปี มีความสามารถพิเศษด้านช่างต่างๆ

2.2 ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้ต้องขัง

ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขัง แหล่งที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือฝึกฝนความสามารถ

(พิเศษ) ร้อยละ 47.7 เห็นว่า โดยการพัฒนาตนเอง เรือนจำให้การสนับสนุนและจากที่ทำงานเมื่อก่อนต้องโทษ การพัฒนาความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 79.8 เห็นว่า เรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง การจัดสอนอบรมหลักสูตรอื่นๆ (นอกเหนือจากความสามารถพิเศษ) ร้อยละ 86.9 เห็นว่า มีการดำเนินการ เกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนาความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 84.5 เห็นว่า เรือนจำจัดสอนเพิ่มเติมให้ ด้านการจัดให้ผู้ต้องขังที่มีความสามารถ(พิเศษ) ช่วยสอนผู้ต้องขังอื่นๆ ร้อยละ 72.6 เห็นว่า จัดให้ช่วยสอนผู้ต้องขังอื่น ส่วนด้านการติดต่อบุคคลภายนอกให้เข้ามาในเรือนจำเพื่อเรียนรู้จากผู้ต้องขัง ร้อยละ 59.5 เห็นว่า ไม่มีการดำเนินการ

ด้านความสามารถ (พิเศษ) ของผู้ต้องขังก่อให้เกิดประโยชน์กับเรือนจำ ร้อยละ 94.0 เห็นว่า

มีประโยชน์ต่อเรือนจำ การประชาสัมพันธ์ให้ญาติหรือประชาชนทั่วไปได้รู้จักความสามารถพิเศษของผู้ต้องขัง ร้อยละ 75.0 เห็นว่า มีการดำเนินการ ความต้องการในการจัดหาตลาดรองรับเกี่ยวกับความสามารถ(พิเศษ) ของผู้ต้องขัง ร้อยละ 86.9 เห็นว่า ต้องการ ด้านความสามารถ(พิเศษ)ของผู้ต้องขังก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางเรือนจำ ร้อยละ 95.2 เห็นว่า เกิดประโยชน์ การนำความสามารถ(พิเศษ) ไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ร้อยละ 91.7 เห็นว่า สามารถทำได้เกี่ยวกับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ(พิเศษ) ร้อยละ 28.4 เห็นว่า ควรช่วยเหลือ ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์หนังสือต่างๆ ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพ ร้อยละ 36.0 เห็นว่า ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรมีการสำรวจผู้ต้องขังที่มีความสามารถพิเศษและให้การพัฒนาอย่างจริงจัง

3.2 ควรให้ความสำคัญกับการนำความสามารถพิเศษของผู้ต้องขังไปใช้ในการพัฒนา

เรือนจำในด้านต่างๆ

3.3 เรือนจำควรให้การสนับสนุนโดยการจัดสถานที่ในการฝึกอาชีพร่วมกับบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ ขณะเดียวกันก็เป็น

การสร้างการยอมรับจากบุคคลภายนอกด้วย และจัดหาวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ด้านอาชีพ
ต่างๆให้แก่ผู้ต้องขังดังกล่าวด้วย